HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a cincea)

22 decembrie 2017 *

„Trimitere preliminară – Procedură preliminară de urgență – Cooperare polițienească și judiciară în materie penală – Mandat european de arestare – Decizia-cadru 2002/584/JAI – Proceduri de predare între statele membre – Condiții de executare – Motive de neexecutare facultativă – Articolul 4a alineatul (1) rezultat din Decizia-cadru 2009/299/JAI – Mandat emis în vederea executării unei pedepse privative de libertate – Noțiunea «proces în urma căruia a fost pronunțată decizia» – Conținut – Persoană care a fost condamnată definitiv la o *pedeapsă privativă* de libertate în urma unei proceduri care s-a desfășurat în prezența sa – Pedeapsă a cărei executare a fost ulterior suspendată în parte, sub anumite condiții – Procedură ulterioară care a condus la revocarea suspendării ca urmare a nerespectării acestor condiții – Procedură de revocare care s-a desfășurat în absența persoanei în cauză”

În cauza C-571/17 PPU,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Rechtbank Amsterdam (Tribunalul din Amsterdam, Țările de Jos), prin decizia din 28 septembrie 2017, primită de Curte în aceeași zi, în procedura referitoare la executarea unui mandat european de arestare emis împotriva lui

Samet Ardic,

CURTEA (Camera a cincea),

compusă din domnul J. L. da Cruz Vilaça, președinte de cameră, domnii E. Levits și A. Borg Barthet, doamna M. Berger și domnul F. Biltgen (raportor), judecători,

avocat general: domnul M. Bobek,

grefier: doamna M. Ferreira, administrator principal,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 22 noiembrie 2017,

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru Openbaar Ministerie, de K. van der Schaft și de U. E. A. Weitzel, în calitate de agenți;

– pentru domnul Ardic, de T. O. M. Dieben, de L. J. Woltring și de J. W. Ebbink, advocaten;

– pentru guvernul neerlandez, de J. Langer și de M. K. Bulterman, în calitate de agenți;

– pentru guvernul german, de T. Henze și de M. Hellmann, în calitate de agenți;

* Limba de procedură: neerlandeza.

– pentru Irlanda, de G. Hodge, în calitate de agent, asistată de G. Mullan, BL;

– pentru Comisia Europeană, de R. Troosters și de S. Grünheid, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 20 decembrie 2017,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre (JO 2002, L 190, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 6, p. 3), astfel cum a fost modificată prin Decizia-cadru 2009/299/JAI a Consiliului din 26 februarie 2009 (JO 2009, L 81, p. 24) (denumită în continuare „Decizia-cadru 2002/584”).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul executării în Țările de Jos a unui mandat european de arestare emis de Staatsanwaltschaft Stuttgart (Parchetul din Stuttgart, Germania) împotriva domnului Samet Ardic în vederea executării în Germania a două pedepse privative de libertate.

Cadrul juridic

Dreptul internațional

3 Intitulat „Dreptul la un proces echitabil”, articolul 6 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950 (denumită în continuare „CEDO”), prevede:

„1. Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. […]

2. Orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată până ce vinovăția sa va fi legal stabilită.

3. Orice acuzat are, în special, dreptul:

a) să fie informat, în termenul cel mai scurt, într-o limbă pe care o înțelege și în mod amănunțit, asupra naturii și cauzei acuzației aduse împotriva sa;

b) să dispună de timpul și de înlesnirile necesare pregătirii apărării sale;

c) să se apere el însuși sau să fie asistat de un apărător ales de el și, dacă nu dispune de mijloacele necesare pentru a plăti un apărător, să poată fi asistat în mod gratuit de un avocat din oficiu, atunci când interesele justiției o cer;

d) să întrebe sau să solicite audierea martorilor acuzării și să obțină citarea și audierea martorilor apărării în aceleași condiții ca și martorii acuzării;

e) să fie asistat în mod gratuit de un interpret, dacă nu înțelege sau nu vorbește limba folosită la audiere.”

Dreptul Uniunii

Carta

4 Articolele 47 și 48 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”) fac parte din titlul VI din aceasta, denumit „Justiția”.

5 Potrivit articolului 47 din cartă, intitulat „Dreptul la o cale de atac eficientă și la un proces echitabil”:

„Orice persoană ale cărei drepturi și libertăți garantate de dreptul Uniunii sunt încălcate are dreptul la o cale de atac eficientă în fața unei instanțe judecătorești, în conformitate cu condițiile stabilite de prezentul articol.

Orice persoană are dreptul la un proces echitabil, public și într-un termen rezonabil, în fața unei instanțe judecătorești independente și imparțiale, constituită în prealabil prin lege. Orice persoană are posibilitatea de a fi consiliată, apărată și reprezentată.

[…]”

6 Explicațiile cu privire la Carta drepturilor fundamentale (JO 2007, C 303, p. 17) precizează în legătură cu articolul 47 al doilea paragraf din cartă că această dispoziție corespunde articolului 6 paragraful 1 din CEDO.

7 Articolul 48 din cartă, intitulat „Prezumția de nevinovăție și dreptul la apărare”, prevede:

„(1) Orice persoană acuzată este prezumată nevinovată până ce vinovăția va fi stabilită în conformitate cu legea.

(2) Oricărei persoane acuzate îi este garantată respectarea dreptului la apărare.”

8 Explicațiile menționate la punctul 6 din prezenta hotărâre precizează în această privință:

„Domeniul de aplicare al articolului 48 este identic cu cel al articolului 6 [paragrafele 2 și 3] din CEDO […]

[…]

În conformitate cu articolul 52 alineatul (3), acest drept are același înțeles și același domeniu de aplicare ca și dreptul garantat prin CEDO.”

9 Articolul 52 din cartă, intitulat „Întinderea și interpretarea drepturilor și principiilor”, prevede:

„[…]

(3) În măsura în care prezenta cartă conține drepturi ce corespund unor drepturi garantate prin [CEDO], înțelesul și întinderea lor sunt aceleași ca și cele prevăzute de convenția menționată. Această dispoziție nu împiedică dreptul Uniunii să confere o protecție mai largă.

[…]

(7) Instanțele judecătorești ale Uniunii și ale statelor membre țin seama de explicațiile redactate în vederea orientării interpretării prezentei carte.”

Deciziile-cadru 2002/584 și 2009/299

10 Articolul 1 din Decizia-cadru 2002/584, intitulat „Definiția mandatului european de arestare și obligația de executare a acestuia”, prevede:

„(1) Mandatul european de arestare este o decizie judiciară emisă de un stat membru în vederea arestării și a predării de către un alt stat membru a unei persoane căutate, pentru efectuarea urmăririi penale sau în scopul executării unei pedepse sau a unei măsuri de siguranță privative de libertate.

(2) Statele membre execută orice mandat european de arestare, pe baza principiului recunoașterii reciproce și în conformitate cu dispozițiile prezentei decizii-cadru.

(3) Prezenta decizie-cadru nu are ca efect modificarea obligației de respectare a drepturilor fundamentale și a principiilor juridice fundamentale, astfel cum sunt acestea consacrate de articolul 6 [UE].”

11 Articolele 3, 4 și 4a din decizia-cadru menționată prezintă în mod exhaustiv motivele de neexecutare obligatorie și facultativă a mandatului european de arestare.

12 Decizia-cadru 2009/299 precizează motivele pe baza cărora autoritatea judiciară de executare a unui stat membru poate refuza executarea mandatului european de arestare atunci când persoana în cauză nu a fost prezentă la proces.

13 Potrivit articolului 1 din Decizia-cadru 2009/299, intitulat „Obiectivele și domeniul de aplicare”:

„(1) Obiectivele prezentei decizii-cadru sunt de a consolida drepturile procedurale ale persoanelor care fac obiectul unor proceduri penale, de a facilita cooperarea judiciară în materie penală și, în special, de a îmbunătăți recunoașterea reciprocă a deciziilor judiciare între statele membre.

(2) Prezenta decizie-cadru nu are drept efect modificarea obligației de respectare a drepturilor fundamentale și a principiilor juridice fundamentale, astfel cum au fost consacrate în articolul 6 din tratat, inclusiv dreptul la apărare al persoanelor care fac obiectul unor proceduri penale, și nu aduce atingere obligațiilor care revin autorităților judiciare în acest sens.

(3) Prezenta decizie-cadru stabilește norme comune pentru recunoașterea și/sau executarea într-un stat membru (statul membru de executare) a deciziilor judiciare pronunțate într-un alt stat membru (statul membru emitent) în urma unor proceduri la care nu a fost prezentă persoana în cauză […]”

14 Articolul 4a din Decizia-cadru 2002/584, introdus prin articolul 2 din Decizia-cadru 2009/299, este intitulat „Decizii pronunțate în urma unui proces la care persoana nu a fost prezentă în persoană”. Alineatul (1) al acestuia are următorul cuprins:

„Autoritatea judiciară de executare poate refuza, de asemenea, executarea mandatului european de arestare emis în scopul executării unei pedepse sau a unei măsuri privative de libertate în cazul în care persoana nu a fost prezentă în persoană la procesul în urma căruia a fost pronunțată decizia, cu excepția cazului în care mandatul european de arestare precizează că persoana, în conformitate cu alte cerințe procedurale definite în legislația națională a statului membru emitent:

(a) în timp util
   (i) fie a fost citată personal și, prin urmare, informată cu privire la data și locul stabilite pentru procesul în urma căruia a fost pronunțată decizia, fie a primit efectiv, prin alte mijloace, o informare oficială cu privire la data și locul stabilite pentru respectivul proces, în așa fel încât s-a stabilit fără echivoc faptul că persoana în cauză a avut cunoștință de procesul stabilit

și

(ii) a fost informată că poate fi pronunțată o decizie în cazul în care nu se prezintă la proces;

sau

(b) având cunoștință de procesul stabilit, a mandatat un avocat care a fost numit fie de către persoana în cauză, fie de către stat pentru a o apăra la proces și a fost într-adevăr apărată de avocatul respectiv la proces

sau

(c) după ce i s-a înmânat decizia și a fost informată în mod expres cu privire la dreptul la rejudecarea cauzei sau la o cale de atac, în cadrul căreia persoana are dreptul de a fi prezentă și care permite ca situația de fapt a cauzei, inclusiv dovezile noi, să fie reexaminată și care poate conduce la desființarea deciziei inițiale:

(i) a indicat în mod expres că nu contestă decizia

sau

(ii) nu a solicitat rejudecarea cauzei sau promovarea unei căi de atac în intervalul de timp corespunzător;

sau

(d) nu i s-a înmânat personal decizia, însă:

(i) i se va înmâna decizia personal și fără întârziere după predare și va fi informată în mod expres cu privire la dreptul la rejudecarea cauzei sau la o cale de atac, la care are dreptul de a fi prezentă și care permite ca situația de fapt a cauzei, inclusiv dovezile noi, să fie reexaminată și care poate conduce la desființarea deciziei inițiale

și

(ii) va fi informată cu privire la intervalul de timp în care trebuie să solicite rejudecarea cauzei sau promovarea unei căi de atac, astfel cum se menționează în mandatul de arestare european relevant.”

15 Articolul 8 alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584 are următorul cuprins:

„Mandatul european de arestare conține următoarele informații, prezentate în conformitate cu formularul din anexă:

(a) identitatea și cetățenia persoanei căutate;

(b) numele, adresa, numerele de telefon și de fax și adresa electronică a autorității judiciare emitente;

(c) indicarea existenței unei hotărâri executorii, a unui mandat de arestare sau a oricărei alte decizii judiciare executorii având același efect, intrând în sfera de aplicare a articolelor 1 și 2;

(d) natura și încadrarea juridică a infracțiunii, în special cu respectarea articolului 2;

(e) descrierea circumstanțelor săvârșirii infracțiunii, inclusiv a momentului, a locului și a gradului de implicare în infracțiune a persoanei căutate;

(f) pedeapsa pronunțată, în cazul în care este vorba despre o hotărâre definitivă, sau seria de pedepse prevăzute pentru infracțiune de legea statului membru emitent;

(g) în măsura posibilă, alte consecințe ale infracțiunii.”

16 Articolul 15 din această decizie-cadru, intitulat „Decizia de predare”, prevede:

„(1) Autoritatea judiciară de executare decide, în termenele și în condițiile stabilite în prezenta decizie-cadru, predarea persoanei.

(2) În cazul în care autoritatea judiciară de executare consideră că informațiile comunicate de statul membru emitent sunt insuficiente pentru a-i permite să decidă predarea, aceasta solicită furnizarea de urgență a unor informații suplimentare necesare, în special în legătură cu articolele 3-5 și 8, și poate stabili o dată limită pentru primirea acestora, ținând cont de necesitatea de a respecta termenele stabilite la articolul 17.

(3) Autoritatea judiciară emitentă poate, în orice moment, să transmită toate informațiile suplimentare utile autorității judiciare de executare.”

Dreptul național

Dreptul neerlandez

17 Overleveringswet (Legea privind predarea) din 29 aprilie 2004 (Stb. 2004, nr. 195) transpune Decizia-cadru 2002/584 în dreptul neerlandez.

18 Articolul 12 din această lege are următorul cuprins:

„Predarea nu este autorizată atunci când mandatul european de arestare urmărește punerea în executare a unei hotărâri judecătorești dacă persoana acuzată nu a fost prezentă în persoană la ședința în urma căreia a fost pronunțată hotărârea respectivă, cu excepția cazului în care mandatul european de arestare precizează, în conformitate cu cerințele procedurale ale statului membru emitent, că:

a) persoana acuzată a fost citată în timp util și personal și a fost informată, astfel, cu privire la data și la locul stabilite pentru ședința în urma căreia a fost pronunțată decizia ori a primit efectiv, prin alte mijloace, o informare oficială cu privire la data și la locul stabilite pentru respectiva ședință, în așa fel încât s-a stabilit fără echivoc că persoana în cauză a avut cunoștință de ședința stabilită și a fost informată că poate fi pronunțată o decizie în cazul în care nu se prezintă la ședință sau

b) persoana acuzată a fost informată cu privire la ședință și, pentru a-și asigura apărarea, a mandatat un avocat ales de ea ori desemnat de stat, iar acest avocat a apărat-o la proces sau

c) persoana acuzată, după ce i s-a înmânat decizia și a fost informată în mod expres cu privire la dreptul la rejudecarea cauzei sau la o cale de atac, în cadrul căreia are dreptul de a fi prezentă și care permite ca situația de fapt a cauzei, inclusiv dovezile noi, să fie reexaminată și care poate conduce la desființarea deciziei inițiale:
   1° a declarat în mod expres că nu contestă decizia sau
   2° nu a solicitat rejudecarea cauzei sau promovarea unei căi de atac în intervalul de timp corespunzător sau

d) persoanei acuzate nu i s-a înmânat personal decizia, însă:
   1° i se va înmâna personal și fără întârziere după predare și va fi informată în mod expres cu privire la dreptul la rejudecarea cauzei sau la o cale de atac, la care are dreptul de a fi prezentă și care permite ca situația de fapt a cauzei, inclusiv dovezile noi, să fie reexaminată și care poate conduce la desființarea deciziei inițiale;

2° va fi informată cu privire la intervalul de timp în care trebuie să solicite rejudecarea cauzei sau promovarea unei căi de atac, astfel cum se menționează în mandatul de arestare european relevant.”

Dreptul german

19 Articolul 56a din Strafgesetzbuch (Codul penal, denumit în continuare „StGB”) prevede:

„(1) Tribunalul stabilește durata termenului de supraveghere. Aceasta nu poate depăși cinci ani și nici nu poate fi mai mică de doi ani.

(2) Termenul de supraveghere începe în momentul în care decizia privind suspendarea executării pedepsei a dobândit autoritate de lucru judecat. El poate fi redus ulterior la durata minimă sau majorat înainte de expirare la durata maximă.”

20 Potrivit articolului 56b din StGB:

„(1) Tribunalul poate impune persoanei condamnate condiții pentru repararea prejudiciului cauzat. Persoana condamnată nu poate fi supusă unor cerințe insurmontabile.

(2) Tribunalul poate obliga persoana condamnată să repare în funcție de mijloacele sale prejudiciul cauzat prin fapta sa, să plătească o sumă de bani unei instituții de utilitate publică, atunci când natura actului și personalitatea autorului o permit, să efectueze prestații de utilitate publică sau să achite o sumă de bani către bugetul de stat.

[…]”

21 Articolul 56c din StGB are următorul cuprins:

„(1) Tribunalul impune persoanei condamnate instrucțiuni pe durata termenului de supraveghere, atunci când aceasta are nevoie de ajutor pentru a nu mai săvârși o infracțiune. Persoanei condamnate nu i se pot impune în acest sens cerințe insurmontabile care îi afectează modul de viață.

(2) Tribunalul poate printre altele să oblige persoana condamnată să se conformeze unor dispoziții privind șederea, formarea, munca sau timpul liber sau privind organizarea mijloacelor sale economice, să se prezinte în anumite momente la tribunal sau într-un alt loc, să nu contacteze, să nu frecventeze, să nu utilizeze, să nu formeze și să nu găzduiască victima sau anumite persoane ori persoane dintr-un anumit grup care îi pot oferi ocazia sau o pot instiga să săvârșească noi infracțiuni, să nu posede, să nu solicite să i se predea și să nu păstreze anumite obiecte care îi pot oferi ocazia sau o pot instiga să săvârșească noi infracțiuni sau să se achite de obligații alimentare.

[…]”

22 Articolul 56d din StGB prevede:

„(1) Atunci când este oportun să procedeze astfel pentru a o împiedica să săvârșească infracțiuni, tribunalul pune persoana condamnată sub controlul și coordonarea unui consilier de probațiune pe toată durata termenului de supraveghere sau pe o parte a acesteia.

(2) Tribunalul va da în general instrucțiunea prevăzută la alineatul (1) atunci când suspendă executarea unei pedepse privative de libertate mai mari de nouă luni, iar persoana condamnată nu a împlinit încă vârsta de douăzeci și șapte de ani.

(3) Consilierul de probațiune încadrează și asistă persoana condamnată. Cu acordul tribunalului, acesta supraveghează respectarea condițiilor și a instrucțiunilor, precum și a ofertelor și a promisiunilor și prezintă rapoarte cu privire la modul de viață al persoanei condamnate la intervalele stabilite de tribunal. Consilierul de probațiune înștiințează tribunalul despre încălcările flagrante sau persistente ale condițiilor, instrucțiunilor, ofertelor sau promisiunilor.

[…]”

23 Intitulat „Revocarea suspendării”, articolul 56f din StGB prevede:

„(1) Tribunalul revocă suspendarea dacă persoana condamnată săvârșește o infracțiune pe durata termenului de supraveghere, arătând astfel că așteptările care au stat la baza suspendării executării pedepsei au fost înșelate, încalcă în mod flagrant sau persistent anumite instrucțiuni sau persistă în a se sustrage controlului și coordonării consilierului de probațiune, dând astfel motive să se considere că există un risc de recidivă, sau încalcă în mod flagrant sau persistent anumite condiții. […]

(2) Tribunalul nu revocă însă suspendarea dacă este suficient să impună condiții sau instrucțiuni suplimentare, în special să pună persoana condamnată sub controlul unui consilier de probațiune sau să prelungească durata termenului de încercare sau de supraveghere. În a doua ipoteză, durata termenului de supraveghere nu poate fi prelungită cu mai mult de jumătate din durata termenului de supraveghere impusă inițial.

[…]”

24 Potrivit articolului 57 din StGB, intitulat „Suspendarea executării restului din durata unei pedepse privative de libertate limitate în timp”:

„(1) Atunci când două treimi din pedeapsa aplicată au fost executate, dar nu mai puțin de două luni, Tribunalul suspendă executarea restului din durata pedepsei privative de libertate limitate în timp cu punere sub supraveghere, examinând dacă interesele siguranței publice o pot justifica și cu acordul persoanei condamnate. Tribunalul se va pronunța luând în considerare în special personalitatea persoanei condamnate, antecedentele sale, împrejurările care au precedat fapta pe care a săvârșit-o, importanța bunului protejat juridic care ar fi amenințat în caz de recidivă, conduita persoanei condamnate pe durata executării pedepsei, condițiile sale de viață și efectele pe care suspendarea le poate avea asupra acesteia.

(2) După ce jumătate din durata pedepsei privative de libertate limitate în timp a fost executată, dar nu mai puțin de șase luni, Tribunalul poate suspenda executarea restului de pedeapsă cu punere sub supraveghere atunci când persoana condamnată execută pentru prima dată o pedeapsă privativă de libertate, iar aceasta nu depășește doi ani sau când aprecierea globală a faptei săvârșite, a personalității persoanei condamnate și evoluția sa pe durata executării pedepsei atestă existența unor împrejurări speciale, iar celelalte condiții de la alineatul (1) sunt îndeplinite.

(3) Articolele 56a-56e se aplică *mutatis mutandis*; chiar dacă este redusă ulterior, durata termenului de supraveghere nu poate fi mai mică decât durata restului de pedeapsă. Atunci când persoana condamnată a executat cel puțin un an din pedeapsă înainte de suspendarea executării restului de pedeapsă sub supraveghere, Tribunalul o va pune în principiu sub controlul și coordonarea unui consilier de probațiune pe toată durata termenului de supraveghere sau pe o parte a acesteia.

(4) În măsura în care o pedeapsă privativă de libertate este împlinită prin computare, ea este considerată executată în sensul alineatelor (1)-(3).

(5) Articolele 56f și 56g se aplică *mutatis mutandis*. Tribunalul revocă de asemenea suspendarea executării unei pedepse atunci când, în intervalul dintre condamnare și decizia cu privire la suspendare, persoana condamnată a săvârșit o infracțiune pe care tribunalul nu a putut să o ia în considerare din motive materiale în momentul în care a pronunțat suspendarea executării și care ar fi condus la refuzul suspendării dacă ar fi fost luată în considerare; este calificată drept hotărâre de condamnare hotărârea în care constatările de fapt pe fond au putut fi examinate pentru ultima dată.

(6) Tribunalul se poate abține să suspende executarea restului din durata unei pedepse privative de libertate limitate în timp cu punere sub supraveghere atunci când persoana condamnată dă indicații insuficiente sau false cu privire la locul în care se află obiecte confiscate provenite din săvârșirea infracțiunii.

[…]”

25 Intitulat „Restabilirea situației anterioare atunci când dreptul de a fi ascultat nu a fost acordat”, articolul 33a din Strafprozeßordnung (Codul de procedură penală, denumit în continuare „StPO”) prevede:

„Atunci când tribunalul a statuat cu nerespectarea dreptului unei părți de a fi ascultată, într-o manieră care a avut efecte asupra deciziei, iar ordonanța nu este supusă niciunei căi de atac sau altei căi legale, acesta, din oficiu sau la cerere, repune prin ordonanță procedura în situația în care se afla înainte de adoptarea deciziei, dacă partea continuă să fie prejudiciată. Articolul 47 se aplică *mutatis mutandis*.”

26 Articolul 35 din StPO, intitulat „Comunicarea”, are următorul cuprins:

„(1) Deciziile pronunțate în prezența persoanei în cauză îi sunt comunicate prin pronunțare. La cerere, i se eliberează o copie a acestora.

(2) Celelalte decizii sunt comunicate prin notificare. În cazul în care comunicarea deciziei nu determină curgerea unui termen, este suficientă o simplă comunicare fără o formă anume.

(3) Persoana care nu se află în libertate poate solicita ca înscrisul notificat să îi fie citit.”

27 Intitulat „Procedura de notificare”, articolul 37 din StPO prevede:

„(1) Procedurile prin notificare sunt reglementate *mutatis mutandis* de normele Codului de procedură civilă.

(2) Atunci când notificarea destinată unei părți este efectuată către mai multe persoane autorizate să o primească, termenul se calculează începând de la ultima notificare efectuată.

[…]”

28 Potrivit articolului 40 din StPO, intitulat „Notificarea publică”:

„(1) Notificarea publică este admisă atunci când notificarea adresată unei persoane acuzate căreia nu i-a fost comunicată încă o citație pentru ședința principală nu poate fi efectuată în Germania în modalitățile prevăzute, iar aplicarea normelor care reglementează notificările în străinătate pare irealizabilă sau sortită de la început eșecului. Notificarea este considerată efectuată după două săptămâni de la afișarea anunțului.

(2) Dacă citația pentru ședința principală a fost deja comunicată persoanei acuzate, notificarea publică este admisă în privința sa atunci când nu este posibil să se efectueze o notificare în Germania în modalitățile prevăzute.

(3) Notificarea publică este admisă în procedura apelului formulat de persoana acuzată atunci când nu este posibilă efectuarea unei notificări la o adresă la care a fost efectuată ultima notificare sau pe care persoana acuzată a declarat-o ultima dată."

29 Conform articolului 311 din StPO, intitulat „Recursul imediat":

„(1) Recursul imediat este reglementat de următoarele norme speciale.

(2) Recursul trebuie formulat în termen de o săptămână; termenul începe să curgă de la comunicarea (articolul 35) deciziei.

(3) Tribunalul nu este competent să modifice decizia sa atacată cu recurs. Acesta admite însă recursul atunci când a utilizat în detrimentul recurentului fapte sau concluzii privind elemente de probă cu privire la care acesta nu a fost încă ascultat, iar afirmațiile ulterioare ale recurentului îl determină să considere recursul fondat."

30 Intitulat „Decizia ulterioară privind suspendarea executării unei pedepse sub supraveghere sau privind mustrarea", articolul 453 din StPO prevede:

„(1) Deciziile ulterioare referitoare la suspendarea executării unei pedepse sub supraveghere sau referitoare la mustrare (articolele 56a-56g, 58, 59a, 59b din StGB) sunt adoptate de tribunal fără ședință de audiere a pledoariilor, prin ordonanță. Ministerul public și persoana acuzată trebuie să fie ascultate. Articolul 246a alineatul (2) și articolul 454 alineatul (2) a patra teză se aplică *mutatis mutandis*. Atunci când tribunalul trebuie să statueze cu privire la revocarea suspendării executării unei pedepse pentru neîndeplinirea condițiilor sau a instrucțiunilor, acesta va da persoanei condamnate ocazia de a fi ascultată oral. În cazul în care a fost desemnat un consilier de probațiune, Tribunalul îl informează dacă urmează să se pronunțe cu privire la revocarea suspendării executării unei pedepse sau asupra reducerii pedepsei; tribunalul îl va informa în legătură cu cele despre care a luat cunoștință în cadrul altor proceduri penale, atunci când acest lucru este oportun în cadrul obiectivului privind controlul punerii sub supraveghere.

(2) Deciziile menționate la alineatul (1) pot fi atacate cu recurs. Acesta nu se poate întemeia decât pe nelegalitatea unui ordin sau a prelungirii ulterioare a termenului de supraveghere. Revocarea suspendării, reducerea pedepsei, revocarea reducerii, condamnarea cu rezervarea pedepsei și decizia privind păstrarea avertismentului (articolele 56f, 56g, 59b din StGB) pot fi atacate cu recurs imediat."

Litigiul principal și întrebarea preliminară

31 Din decizia de trimitere reiese că, la 13 iunie 2017, instanța de trimitere, în speță Rechtbank Amsterdam (Tribunalul din Amsterdam, Țările de Jos), a fost sesizată de officier van justitie bij de Rechtbank (Ministerul Public de pe lângă Tribunal, Țările de Jos) cu o cerere de executare a unui mandat european de arestare emis la 9 mai 2017 de Staatsanwaltschaft Stuttgart (Parchetul din Stuttgart).

32 Acest mandat european de arestare urmărește arestarea și predarea domnului Ardic, resortisant german cu reședința în Țările de Jos, în vederea executării în Germania a două pedepse privative de libertate, fiecare cu o durată de un an și opt luni, pronunțate prin hotărârile, rămase definitive, din 4 martie 2009 și din 10 noiembrie 2010 de Amtsgericht Böblingen (Tribunalul Districtual din Böblingen, Germania) și, respectiv, de Amtsgericht Stuttgart-Bad Cannstatt (Tribunalul Districtual din Stuttgart-Bad Cannstatt, Germania), în urma unor procese la care persoana în cauză a fost prezentă în persoană.

33 Din decizia de trimitere reiese că, după ce domnul Ardic a executat o parte din aceste două pedepse, instanțele competente germane au pronunțat suspendarea executării restului acestora. Cu toate acestea, prin deciziile din 4 aprilie și din 18 aprilie 2013, Amtsgericht Stuttgart-Bad Cannstatt (Tribunalul Districtual din Stuttgart-Bad Cannstatt) a revocat suspendările menționate și a dispus executarea restului pedepselor menționate, respectiv 338 și 340 de zile, pentru motivul că persoana în cauză a continuat să nu respecte condițiile stabilite și să se sustragă controlului și coordonării consilierului său de probațiune, precum și controlului instanțelor.

34 Instanța de trimitere deduce din mențiunile care figurează pe mandatul european de arestare în discuție în litigiul principal că domnul Ardic nu a fost prezent la procedurile care au condus la deciziile de revocare menționate.

35 Mandatul european de arestare în cauză menționează în plus că deciziile de revocare în discuție în litigiul principal nu au făcut obiectul decât al unei notificări publice în sensul articolului 40 din StPO, astfel încât domnului Ardic va trebui să i se acorde dreptul de a fi ascultat *a posteriori* în raport cu aceste decizii, fără însă ca aceasta să afecteze caracterul lor executoriu.

36 Domnul Ardic a confirmat că nu s-a prezentat la procedurile care au condus la deciziile de revocare în discuție în litigiul principal și a declarat că, dacă ar fi avut cunoștință despre data și despre locul procedurilor respective, s-ar fi prezentat la acestea pentru a se strădui să îi convingă pe judecătorii germani să nu procedeze la aceste revocări.

37 Potrivit instanței de trimitere, instanțele germane trebuie să revoce suspendarea în special dacă persoana condamnată continuă să se sustragă controlului și coordonării consilierului de probațiune sau să nu respecte condițiile menționate. Instanțele respective trebuie în schimb să se abțină de la a proceda la revocarea suspendării dacă, în esență, este suficient să impună condiții suplimentare sau să prelungească termenul de supraveghere.

38 Din deciziile de revocare în discuție în litigiul principal rezultă că Amtsgericht Stuttgart-Bad Cannstatt (Tribunalul Districtual din Stuttgart-Bad Cannstatt) a constatat că impunerea unor condiții suplimentare sau prelungirea termenului de supraveghere nu erau suficiente și că revocarea suspendărilor era conformă cu principiul proporționalității.

39 Din aceasta instanța de trimitere concluzionează că, atunci când statuează asupra revocării, instanța germană dispune de o marjă de apreciere care îi permite să ia în considerare situația sau personalitatea persoanei în cauză.

40 În acest context, instanța respectivă arată că, în Hotărârea din 10 august 2017, Zdziaszek (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629), Curtea a efectuat o distincție între măsurile care modifică cuantumul unei pedepse privative de libertate aplicate și cele referitoare la modalitățile de executare a unei asemenea pedepse. La punctul 85 din acea hotărâre, Curtea a indicat, astfel, că, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, articolul 6 paragraful 1 din CEDO nu își găsește aplicarea în cazul unor măsuri privind modalitățile de executare a unei pedepse privative de libertate, „în special al celor legate de punerea provizorie în libertate”.

41 Or, în speță, deciziile de revocare în discuție în litigiul principal nu ar fi modificat cuantumul pedepselor privative de libertate aplicate domnului Ardic, acesta din urmă trebuind astfel să execute durata totală a acestor pedepse, cu scăderea duratei deja efectuate.

42 În opinia instanței de trimitere, din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului reiese efectiv că aspectele legate de executarea pedepselor nu privesc temeinicia unei acuzații în materie penală în sensul articolului 6 paragraful 1 din CEDO (Curtea Europeană a Drepturilor Omului, 17 septembrie 2009, Enea împotriva Italiei, CE:ECHR:2009:0917JUD007491201, § 97, și 23 octombrie 2012, Ciok împotriva Poloniei, CE:ECHR:2012:1023DEC000049810, § 38).

43 Această abordare ar concorda cu jurisprudența aceleiași Curți Europene a Drepturilor Omului referitoare la termenul „condamnat”, în sensul articolului 7 paragraful 1 din CEDO, jurisprudență potrivit căreia acest termen ar fi strâns legat de noțiunea „[decizie privind] temeinicia [unei] acuzații în materie penală” în sensul articolului 6 paragraful 1 din CEDO. Astfel, această instanță ar fi statuat că nici cauzele care privesc executarea pedepselor nu ar ține de o astfel de condamnare (Curtea Europeană a Drepturilor Omului, 10 iulie 2003, Grava împotriva Italiei, CE:ECHR:2003:0710JUD004352298, § 51, și 23 octombrie 2012, Giza împotriva Poloniei, CE:ECHR:2012:1023DEC000199711, § 36).

44 Instanța de trimitere continuă prin a arăta că Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 3 aprilie 2012, Boulois împotriva Luxemburgului (CE:ECHR:2012:0403JUD003757504), la care Curtea s-a referit la punctul 85 din Hotărârea din 10 august 2017, Zdziaszek (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629), precum și celelalte hotărâri ale aceleiași Curți Europene a Drepturilor Omului la care această din urmă instanță a făcut referire la § 87 din prima hotărâre ar fi privit deținuți care au inițiat o procedură referitoare la acordarea unui concediu pentru a putea părăsi temporar închisoarea, ridicarea detenției provizorii, plasarea într-o instituție de maximă siguranță și, respectiv, beneficiul unei amnistii.

45 Instanța de trimitere mai precizează că Comisia Europeană a Drepturilor Omului a considerat că o procedură referitoare la revocarea suspendării executării unei pedepse privative de libertate sau la revocarea unei eliberări condiționate nu intră în domeniul de aplicare al articolului 6 paragraful 1 din CEDO. Astfel, în cadrul unor asemenea proceduri, nu ar fi vorba despre soluționarea unor contestații privind drepturile și obligațiile cu caracter civil sau asupra temeiniciei unei acuzații în materie penală (Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 5 octombrie 1967, X. împotriva Republicii Federale Germania, CE:ECHR:1967:1005DEC000242865, 6 decembrie 1977, X. împotriva Elveției, CE:ECHR:1977:1206DEC000764876, și 9 mai 1994, Sampson împotriva Ciprului, CE:ECHR:1994:0509DEC001977492).

46 Instanța de trimitere deduce din aceasta că articolul 6 paragraful 1 din CEDO nu se aplică deciziilor de revocare precum cele în discuție în litigiul principal.

47 Cu toate acestea, nu ar rezulta în mod necesar că aceste decizii nu intră nici în domeniul de aplicare al articolului 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584.

48 Astfel, pe de o parte, asemenea decizii nu ar fi de aceeași natură cu cele în discuție în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea din 10 august 2017, Zdziaszek (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629).

49 Pe de altă parte, deși articolul 47 al doilea paragraf din cartă corespunde efectiv articolului 6 paragraful 1 din CEDO, astfel încât înțelesul și întinderea drepturilor garantate de prima dintre aceste dispoziții trebuie să fie aceleași ca cele prevăzute de CEDO, dreptul Uniunii ar putea conferi totuși, conform articolului 52 alineatul (3) din cartă, o protecție mai largă decât cea care rezultă din articolul 6 paragraful 1 menționat.

50 În această privință, instanța de trimitere arată că, potrivit jurisprudenței Curții, articolul 4a din Decizia-cadru 2002/584 urmărește să garanteze un nivel ridicat de protecție (Hotărârea din 24 mai 2016, Dworzecki, C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, punctul 37, și Hotărârea din 10 august 2017, Tupikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, punctul 58).

51 În plus, ar fi posibil să se susțină că o decizie de revocare a suspendării executării unei pedepse privative de libertate are, ca urmare a consecințelor sale asupra libertății individuale, tot atâta importanță pentru persoana condamnată ca o „hotărâre de pronunțare a unei pedepse cumulate”, care conduce la o nouă stabilire a nivelului pedepselor privative de libertate pronunțate, astfel încât această persoană ar trebui, din acest motiv, să își poată exercita dreptul la apărare în cadrul unei proceduri

susceptibile să conducă la o revocare a suspendării și în cadrul căreia instanța dispune de o marjă de apreciere pentru a adopta această decizie (a se vedea prin analogie Hotărârea din 10 august 2017, Zdziaszek, C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, punctul 88).

52 În definitiv, deși punctul 85 din Hotărârea din 10 august 2017, Zdziaszek (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629), tinde să indice că deciziile de revocare a unei suspendări nu intră în domeniul de aplicare al articolului 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584, instanța de trimitere arată că o asemenea împrejurare nu poate constitui, ținând seama de considerațiile care precedă, un motiv suficient pentru a statua în mod independent că această dispoziție nu își găsește efectiv aplicarea în speță.

53 În aceste condiții, Rechtbank Amsterdam (Tribunalul din Amsterdam) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„În cazul în care persoana solicitată a fost declarată vinovată printr-o hotărâre definitivă în cadrul unei proceduri care s-a desfășurat în prezența sa și a fost condamnată la o pedeapsă privativă de libertate, a cărei executare a fost suspendată condiționat, procedura ulterioară în cadrul căreia instanța, în lipsa persoanei solicitate, dispune revocarea acestei suspendări pentru motivul nerespectării condițiilor și al sustragerii de la controlul și coordonarea unui consilier de probațiune constituie un «proces în urma căruia a fost pronunțată decizia» în sensul articolului 4a din [Decizia-cadru 2002/584]?”

Cu privire la procedura preliminară de urgență

54 Instanța de trimitere a solicitat ca prezenta trimitere preliminară să fie judecată potrivit procedurii preliminare de urgență prevăzute la articolul 107 din Regulamentul de procedură al Curții.

55 În susținerea cererii formulate, această instanță invocă faptul că domnul Ardic se află în prezent în detenție în Țările de Jos, în așteptarea soluției privind executarea mandatului european de arestare în discuție în litigiul principal, emis împotriva sa de autoritățile competente ale Republicii Federale Germania.

56 Instanța de trimitere arată în plus că nu ar putea lua o decizie în această privință înainte de pronunțarea Curții asupra prezentei cereri de decizie preliminară. Răspunsul Curții la întrebarea adresată ar avea, așadar, un impact direct și determinant asupra duratei detenției domnului Ardic în Țările de Jos în vederea eventualei sale predări în executarea mandatului european de arestare în discuție în litigiul principal.

57 În această privință, trebuie să se constate, în primul rând, că prezenta trimitere preliminară privește interpretarea Deciziei-cadru 2002/584, care face parte din domeniile prevăzute în titlul V din partea a treia din Tratatul FUE, referitor la spațiul de libertate, securitate și justiție. În consecință, această trimitere poate fi judecată potrivit procedurii preliminare de urgență.

58 În al doilea rând, în ceea ce privește criteriul privind urgența, trebuie, conform unei jurisprudențe constante a Curții, să se ia în considerare împrejurarea că persoana vizată în cauza principală este în prezent lipsită de libertate și că menținerea sa în detenție depinde de soluționarea litigiului principal. Pe de altă parte, situația persoanei în cauză trebuie apreciată astfel cum se prezintă la data examinării cererii de judecare a trimiterii preliminare potrivit procedurii preliminare de urgență (Hotărârea din 10 august 2017, Tupikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, punctul 45 și jurisprudența citată, precum și Hotărârea din 10 august 2017, Zdziaszek, C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, punctul 72 și jurisprudența citată).

59 Or, în speță, pe de o parte, este cert că, la data respectivă, domnul Ardic era privat de libertate. Pe de altă parte, menținerea în detenție a acestuia din urmă depinde de soluția dată în cauza principală, măsura detenției sale fiind dispusă, potrivit explicațiilor furnizate de instanța de trimitere, în cadrul executării mandatului european de arestare în discuție în litigiul principal.

60 În aceste condiții, Camera a cincea a Curții a decis, la 12 octombrie 2017, la propunerea judecătorului raportor, după ascultarea avocatului general, să admită cererea instanței de trimitere de judecare a prezentei trimiteri preliminare potrivit procedurii preliminare de urgență.

Cu privire la întrebarea preliminară

61 Cu titlu introductiv, se impune să se arate că, în speță, deși domnul Ardic a fost prezent în persoană la procesele în urma cărora au fost pronunțate hotărârile prin care a fost condamnat definitiv la pedepse privative de libertate, este cert că deciziile de revocare a suspendării în discuție în litigiul principal, intervenite ulterior, au fost adoptate în lipsă.

62 În aceste condiții, întrebarea adresată de instanța de trimitere trebuie înțeleasă în sensul că vizează în esență să se stabilească dacă, în ipoteza în care, precum în cauza principală, persoana în cauză a fost prezentă în persoană la procesul penal care a condus la decizia judiciară prin care a fost în mod definitiv declarată vinovată de săvârșirea unei infracțiuni și prin care i s-a aplicat, pe acest temei, o pedeapsă privativă de libertate a cărei executare a fost ulterior suspendată în parte sub rezerva respectării anumitor condiții, noțiunea „procesul în urma căruia a fost pronunțată decizia”, în sensul articolului 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584, trebuie interpretată în sensul că în sfera sa intră și o procedură ulterioară de revocare a acestei suspendări, întemeiată pe încălcarea condițiilor respective pe durata termenului de supraveghere.

63 Pentru a răspunde la această întrebare, trebuie amintit, în primul rând, că noțiunea „proces în urma căruia a fost pronunțată decizia”, în sensul articolului 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584, trebuie să facă obiectul unei interpretări autonome și uniforme în cadrul Uniunii, independent de calificările și de normele de fond, precum și de procedură, prin natura lor divergente, în materie penală, din diferitele state membre (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 august 2017, Tupikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, punctele 65, 67 și 76).

64 În al doilea rând, Curtea a avut deja ocazia să statueze că această noțiune trebuie înțeleasă în sensul că desemnează procedura care a condus la decizia judiciară prin care persoana a cărei predare este solicitată în cadrul executării unui mandat european de arestare a fost condamnată definitiv (Hotărârea din 10 august 2017, Tupikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, punctul 74).

65 În ipoteza în care procesul penal a presupus mai multe grade de jurisdicție care au condus la decizii succesive, Curtea a statuat că noțiunea respectivă se referă la ultima procedură din cadrul acestui proces în cursul căreia o instanță, după ce a examinat cauza atât în fapt, cât și în drept, s-a pronunțat în mod definitiv asupra vinovăției persoanei în cauză și a condamnat-o la o pedeapsă privativă de libertate (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 august 2017, Tupikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, punctele 81, 83, 89, 90 și 98).

66 Curtea a mai precizat că în sfera respectivei noțiuni intră de asemenea o procedură ulterioară în urma căreia este pronunțată o decizie judiciară care modifică în mod definitiv nivelul uneia sau mai multor pedepse pronunțate anterior, în măsura în care autoritatea care a adoptat cea din urmă decizie a beneficiat în această privință de o marjă de apreciere (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 august 2017, Zdziaszek, C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, punctele 83, 90 și 96).

67 Rezultă din cele ce precedă că articolul 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584 trebuie interpretat în sensul că noțiunea „decizie”, prevăzută în cuprinsul acestuia, se referă la decizia sau la deciziile judiciare referitoare la condamnarea penală a persoanei în cauză, adică la cea sau la cele prin care s-a statuat în mod definitiv, după o examinare în fapt și în drept a cauzei, asupra vinovăției acestei persoane și, eventual, asupra pedepsei privative de libertate care îi este aplicată.

68 În speță, trebuie stabilit dacă o decizie de revocare a suspendării executării unei pedepse privative de libertate aplicate anterior este de natură să poată fi asimilată, în scopurile aplicării dispoziției menționate, unei decizii precum cea circumscrisă la punctul precedent.

69 În această privință, trebuie amintit că Decizia-cadru 2002/584 are ca obiect, prin introducerea unui sistem simplificat și eficient de predare a persoanelor condamnate sau bănuite că au încălcat legea penală, să faciliteze și să accelereze cooperarea judiciară în scopul de a contribui la realizarea obiectivului atribuit Uniunii de a deveni un spațiu de libertate, securitate și justiție, întemeindu-se pe gradul ridicat de încredere care trebuie să existe între statele membre, conform principiului recunoașterii reciproce (a se vedea în acest sens Hotărârea din 26 februarie 2013, Melloni, C-399/11, EU:C:2013:107, punctele 36 și 37, precum și Hotărârea din 5 aprilie 2016, Aranyosi și Căldăraru, C-404/15 și C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, punctele 75 și 76).

70 În acest scop, decizia-cadru menționată consacră, la articolul 1 alineatul (2), regula potrivit căreia statele membre sunt obligate să execute orice mandat european de arestare pe baza principiului recunoașterii reciproce și în conformitate cu dispozițiile aceleiași decizii-cadru. Cu excepția unor situații excepționale, autoritățile judiciare de executare nu pot refuza, așadar, să execute un asemenea mandat decât în cazurile, enumerate în mod exhaustiv, de neexecutare prevăzute de Decizia-cadru 2002/584, iar executarea mandatului european de arestare nu poate fi supusă decât uneia dintre condițiile enumerate limitativ în aceasta. În consecință, în timp ce executarea mandatului european de arestare constituie principiul, refuzul executării este conceput ca o excepție, care trebuie să facă obiectul unei interpretări stricte (Hotărârea din 10 august 2017, Tupikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, punctul 50 și jurisprudența citată).

71 În ceea ce privește mai concret articolul 4a din Decizia-cadru 2002/584, introdus prin articolul 2 din Decizia-cadru 2009/299, acesta urmărește să limiteze posibilitatea de a se refuza executarea mandatului european de arestare, enumerând, în mod precis și uniform, condițiile în care nu pot fi refuzate recunoașterea și executarea unei decizii pronunțate în urma unui proces la care persoana în cauză nu a fost prezentă în persoană (Hotărârea din 10 august 2017, Tupikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, punctul 53 și jurisprudența citată).

72 În temeiul acestei dispoziții, autoritatea judiciară de executare este obligată să procedeze la executarea unui mandat european de arestare în pofida absenței persoanei în cauză de la procesul în urma căruia a fost pronunțată decizia, din moment ce se verifică existența uneia dintre împrejurările prevăzute la alineatul (1) litera (a), (b), (c) sau (d) din aceasta (Hotărârea din 10 august 2017, Tupikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, punctul 55).

73 Astfel, dispoziția menționată urmărește să amelioreze cooperarea judiciară în materie penală, procedând la armonizarea condițiilor de executare a mandatelor europene de arestare emise în scopul executării deciziilor pronunțate în lipsă, ceea ce este de natură să faciliteze recunoașterea reciprocă a deciziilor judiciare între statele membre. În același timp, această dispoziție consolidează drepturile procedurale ale persoanelor care fac obiectul unor proceduri penale, garantându-le un nivel ridicat de protecție prin intermediul respectării depline a dreptului lor la apărare care derivă din dreptul la un proces echitabil, astfel cum este consacrat printre altele la articolul 6 din CEDO (a se vedea în acest sens Hotărârea din 26 februarie 2013, Melloni, C-399/11, EU:C:2013:107, punctul 51, și Hotărârea din 10 august 2017, Tupikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, punctele 58-60).

74 În acest scop, Curtea veghează ca articolul 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584 să fie interpretat și aplicat conform cerințelor acestui articol 6 din CEDO și ale jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului referitoare la acesta (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 august 2017, Tupikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, punctele 78-80, și Hotărârea din 10 august 2017, Zdziaszek, C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, punctele 87-89).

75 Or, deși decizia judiciară definitivă de condamnare a persoanei în cauză, inclusiv cea de stabilire a pedepsei privative de libertate care trebuie executată, intră pe deplin în domeniul de aplicare al acestui articol 6 din CEDO, din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului reiese că această dispoziție nu își găsește în schimb aplicarea în cazul unor chestiuni referitoare la modalitățile de executare sau de aplicare a unei asemenea pedepse privative de libertate (a se vedea în acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului, 3 aprilie 2012, Boulois împotriva Luxemburgului, CE:ECHR:2012:0403JUD003757504, § 87, 25 noiembrie 2014, Vasilescu împotriva Belgiei, CE:ECHR:2014:1125JUD006468212, § 121, și 2 iunie 2015, Pacula împotriva Belgiei, CE:ECHR:2015:0602DEC006849512, § 47).

76 Situația nu este diferită decât în cazul în care, în urma unei decizii prin care s-a statuat cu privire la vinovăția persoanei în cauză și prin care aceasta a fost condamnată la o pedeapsă privativă de libertate, o nouă decizie judiciară vine să modifice fie natura, fie cuantumul pedepsei pronunțate anterior, cum se întâmplă atunci când o pedeapsă cu închisoarea este înlocuită cu o măsură de expulzare (Curtea Europeană a Drepturilor Omului, 15 decembrie 2009, Gurguchiani împotriva Spaniei, CE:ECHR:2009:1215JUD001601206, § 40, 47 și 48) sau atunci când durata detenției aplicate anterior este majorată (Curtea Europeană a Drepturilor Omului, 9 octombrie 2003, Ezeh și Connors împotriva Regatului Unit, CE:ECHR:2003:1009JUD003966598).

77 În lumina elementelor care precedă, este necesar, așadar, să se considere că, în sensul articolului 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584, în sfera noțiunii „decizie” care este prevăzută în cuprinsul acestuia nu intră o decizie privind executarea sau aplicarea unei pedepse privative de libertate pronunțate anterior, cu excepția cazului în care această decizie are ca obiect sau ca efect modificarea fie a naturii, fie a cuantumului pedepsei respective, iar autoritatea care a pronunțat-o a beneficiat în această privință de o marjă de apreciere (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 august 2017, Tupikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, punctele 78-80, precum și Hotărârea din 10 august 2017, Zdziaszek, C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, punctele 85, 90 și 96).

78 În ceea ce privește mai concret deciziile de revocare a suspendării executării unor pedepse privative de libertate pronunțate anterior, precum cele în discuție în litigiul principal, din dosarul pus la dispoziția Curții rezultă că, în speță, aceste din urmă decizii nu au afectat nici natura, nici cuantumul pedepselor privative de libertate aplicate prin hotărârile anterioare de condamnare definitivă a persoanei în cauză, care constituie temeiul mandatului european de arestare a cărui executare în Țările de Jos este solicitată de autoritățile germane.

79 Astfel, procedurile care au condus la respectivele decizii de revocare nu au avut ca obiect efectuarea unei analize a cauzelor pe fond, ci au vizat doar consecințele care, din punctul de vedere al aplicării pedepselor pronunțate inițial și a căror executare a fost ulterior suspendată în parte sub rezerva respectării anumitor condiții, trebuiau atașate împrejurării că persoana condamnată nu s-a conformat condițiilor respective pe durata termenului de supraveghere.

80 În acest cadru, în temeiul reglementării naționale pertinente, instanța competentă avea de stabilit doar dacă o asemenea împrejurare justifica faptul ca persoana condamnată să fie obligată să execute, în cazul unora chiar în totalitate, pedepsele privative de libertate care au fost stabilite inițial și a căror executare a fost ulterior suspendată în parte. Astfel cum a arătat avocatul general la punctul 71 din concluzii, deși instanța respectivă a beneficiat, în această privință, de o marjă de apreciere, această marjă nu privea nivelul sau natura pedepselor aplicate persoanei în cauză, ci doar aspectul dacă suspendările trebuiau revocate sau puteau fi menținute, însoțite eventual de condiții suplimentare.

81 Astfel, deciziile de revocare a suspendării, precum cele în discuție în litigiul principal, au ca unic efect faptul că persoana în cauză trebuie cel mult să execute restul din durata pedepsei, astfel cum îi fusese aplicată inițial. Întrucât, precum în cauza principală, suspendarea este revocată în totalitate, condamnarea își produce din nou toate efectele, iar stabilirea cuantumului pedepsei rămase de executat rezultă dintr-o operație pur aritmetică, numărul zilelor de închisoare efectuate deja fiind pur și simplu dedus din pedeapsa totală, astfel cum a fost pronunțată în hotărârea definitivă de condamnare.

82 În aceste condiții și având în vedere cele reținute la punctul 77 din prezenta hotărâre, deciziile de revocare a suspendării, precum cele în discuție în litigiul principal, nu intră în sfera articolului 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584, întrucât aceste decizii lasă neschimbate pedepsele pronunțate prin deciziile de condamnare rămase definitive în ceea ce privește atât natura lor, cât și nivelul lor.

83 Deși nu se poate contesta că o măsură de revocare a unei suspendări este de natură să afecteze situația persoanei în cauză, nu este mai puțin adevărat că aceasta din urmă nu poate ignora consecințele pe care este susceptibilă să le determine încălcarea condițiilor cărora le este supus beneficiul unei asemenea suspendări.

84 În plus, în speță, tocmai faptul că persoana în cauză a părăsit teritoriul german, cu încălcarea unei condiții căreia i-a fost supusă în mod expres acordarea suspendării, est cel care a condus la imposibilitatea autorităților germane competente de a-i notifica personal informația referitoare la instituirea unor proceduri în vederea unei posibile revocări a suspendărilor acordate anterior și, prin urmare, la adoptarea în absența sa a deciziilor de revocare în discuție în litigiul principal.

85 Cu toate acestea, chiar și în situația în care, precum în cauza principală, o persoană condamnată a făcut obiectul unei decizii de revocare a unei suspendări adoptate în urma unei proceduri la care nu a fost prezentă, această persoană nu este lipsită în totalitate de drepturi în măsura în care, astfel cum reiese din reglementarea națională pertinentă, ea dispune în special de posibilitatea de a fi ascultată *a posteriori* de instanță și în măsura în care aceasta din urmă este obligată să stabilească dacă, în lumina acestei ascultări a persoanei, decizia de revocare a suspendării trebuie modificată.

86 În orice caz, în cadrul articolului 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584, criteriul pertinent susceptibil de o aplicare uniformă este cel întemeiat pe natura „deciziei” prevăzute în cuprinsul său, astfel cum reiese din cuprinsul punctelor 75-77 din prezenta hotărâre.

87 Pe de altă parte și astfel cum s-a arătat deja la punctul 70 din prezenta hotărâre, o interpretare mai largă a noțiunii „decizie”, în sensul articolului 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584, decât cea expusă la punctul 77 din aceeași hotărâre ar risca să compromită eficacitatea mecanismului mandatului european de arestare.

88 Trebuie adăugat de asemenea că interpretarea pe care Curtea a efectuat-o la punctul 77 menționat implică doar că o decizie care nu privește decât executarea sau aplicarea unei pedepse privative de libertate aplicate în mod definitiv în urma procesului penal și care nu afectează nici declararea vinovăției, nici natura sau nivelul acestei pedepse nu intră în domeniul de aplicare al articolului 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584, astfel încât lipsa persoanei interesate în cursul procedurii care a condus la această decizie nu poate constitui un motiv valabil pentru a refuza executarea mandatului european de arestare.

89 În schimb, astfel cum a arătat avocatul general la punctele 76 și 77 din concluzii și astfel cum reiese de altfel în mod explicit din cuprinsul articolului 1 alineatul (2) din Decizia-cadru 2009/299, această interpretare nu înseamnă nicidecum că statele membre ar fi scutite de obligația de a respecta drepturile fundamentale și principiile juridice fundamentale astfel cum sunt consacrate la articolul 6 TUE, inclusiv dreptul la apărare al persoanelor care fac obiectul unei proceduri penale, și de cea de a asigura respectarea drepturilor și a principiilor respective de către autoritățile lor judiciare.

90 O asemenea obligație întărește tocmai gradul ridicat de încredere care trebuie să existe între statele membre și, prin urmare, principiul recunoașterii reciproce pe care se întemeiază mecanismul mandatului european de arestare. Astfel, principiul respectiv se bazează pe încrederea reciprocă dintre statele membre cu privire la faptul că ordinile lor juridice naționale sunt în măsură să furnizeze o protecție echivalentă și efectivă a drepturilor fundamentale recunoscute la nivelul Uniunii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 30 mai 2013, F., C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, punctele 49 și 50, precum și Hotărârea din 5 aprilie 2016, Aranyosi și Căldăraru, C-404/15 și C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, punctele 77 și 78).

91 În acest context și în vederea unei cooperări judiciare eficiente în materie penală, autoritățile judiciare emitente și de executare trebuie să utilizeze pe deplin instrumentele prevăzute în special la articolul 8 alineatul (1) și la articolul 15 din Decizia-cadru 2002/584, astfel încât să favorizeze încrederea reciprocă care stă la baza acestei cooperări.

92 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, trebuie să se răspundă la întrebarea adresată că, în ipoteza în care persoana în cauză a fost prezentă în persoană la procesul penal care a condus la decizia judiciară prin care a fost în mod definitiv declarată vinovată de săvârșirea unei infracțiuni și prin care i-a fost aplicată, pe acest temei, o pedeapsă privativă de libertate a cărei executare a fost ulterior suspendată în parte sub rezerva respectării anumitor condiții, noțiunea „proces în urma căruia a fost pronunțată decizia”, în sensul articolului 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584, trebuie interpretată în sensul că nu vizează o procedură ulterioară de revocare a acestei suspendări, întemeiată pe încălcarea condițiilor respective pe durata termenului de supraveghere, dacă decizia de revocare adoptată în urma acestei proceduri nu modifică nici natura, nici nivelul pedepsei pronunțate inițial.

Cu privire la cheltuielile de judecată

93 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a cincea) declară:

În ipoteza în care persoana în cauză a fost prezentă în persoană la procesul penal care a condus la decizia judiciară prin care a fost în mod definitiv declarată vinovată de săvârșirea unei infracțiuni și prin care i-a fost aplicată, pe acest temei, o pedeapsă privativă de libertate a cărei executare a fost ulterior suspendată în parte sub rezerva respectării anumitor condiții, noțiunea „proces în urma căruia a fost pronunțată decizia”, în sensul articolului 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre, astfel cum a fost modificată prin Decizia-cadru 2009/299/JAI a Consiliului din 26 februarie 2009, trebuie interpretată în sensul că nu vizează o procedură ulterioară de revocare a acestei suspendări, întemeiată pe încălcarea condițiilor respective pe durata termenului de supraveghere, dacă decizia de revocare adoptată în urma acestei proceduri nu modifică nici natura, nici nivelul pedepsei pronunțate inițial.

Semnături